

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Cavalier King Charles Spaniel

Cavalier King Charles Spaniels zijn aanhankelijke gezelschapshondjes die graag bij hun baas zijn. Ze zijn vaak vrolijk en vinden ze het heerlijk samen met hun eigenaar bezig te zijn. Soms steekt hun spaniel-aard de kop op; ze kunnen eigenwijs zijn en hun neus achterna willen. Een Cavalier komt het beste tot zijn recht bij een eigenaar die hem met zachte hand maar wel consequent opvoedt, graag met zijn hond actief is en hem niet te veel alleen laat.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Cavalier King Charles Spaniel het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

De Cavalier King Charles Spaniel, ook wel kortweg 'Cavalier' genoemd, is een kleine hond met een lange geschiedenis. Al op oude schilderijen zijn hondjes te zien die vermoedelijk de voorouders van dit ras waren. Aan het hof van koning Charles II waren deze erg populair, hieraan heeft het huidige ras dan ook zijn naam te danken. Cavaliers zijn vrolijke, vriendelijke en aanhankelijke honden die af en toe de jachtinstincten van de spaniels laten zien. Het ras wordt gerekend tot rasgroep 9: 'Gezelschapshonden'. Een Cavalier King Charles Spaniel wordt gemiddeld 10 jaar oud.

Uiterlijk

De Cavalier King Charles Spaniel heeft een lichaam dat goed in proportie is. De schedel is bovenop vrijwel vlak, de kop is goed opgevuld, de snuit versmalt maar mag niet spits zijn. De snuitvorm is duidelijk anders dan die van de King Charles Spaniel, deze heeft een zeer korte, stompe neus. Toch is ook de snuit van de Cavalier King Charles Spaniel relatief kort (het is een brachycefale (kortschedelige) hond). Er moet worden opgelet dat de snuit niet te kort is, de kop niet te klein en rond is en de ogen niet te bol zijn om welzijnsproblemen te voorkomen.

De oren zijn hoog aangezet, hangen en hebben lange haren. Ook de staart is lang behaard en wordt vrolijk maar niet te hoog gedragen. De vacht is zacht en lang, maar mag niet krullen. De haren aan borst, hals en achterbenen zijn lang.

Er bestaan vier erkende kleurslagen: de black en tan (zwart met rode aftekening), de ruby (geheel roodbruin), de blenheim (kastanjekleurige aftekening op een witte ondergrond. De aftekening is gelijk verdeeld over de kop en laat tussen de oren ruimte over voor de erg gewaardeerde ruitvormige vlek of "spot") en tricolour (zwart en wit met tan aftekening bij ogen, wangen, oren, benen en staart). Het gewicht hoort tussen 5,4 en 8 kilo te liggen.

De volledige rasstandaard kunt u vinden bij de rasverenigingen. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

Cavalier King Charles Spaniels zijn echte gezelschapshonden. Ze zijn vriendelijk, vrolijk, sportief en aanhankelijk. Daarbij zijn het ook gevoelige en zachtaardige honden. Maar Cavaliers kunnen ook eigenwijs zijn en het ontbreekt hen niet aan jachtinstinct. De Cavalier toont zich snel onderdanig naar andere honden en ook wel naar mensen. Verwar dit niet met angst, de hond laat hiermee alleen zien dat hij geen aanspraak wil maken op een hoge rang. Laat hem dan ook gewoon begaan, hij spreekt prima hondentaal!

Cavaliers houden er niet van om lang alleen te zijn, ze zijn graag samen met de baas bezig. Een Cavalier kan prima binnen een gezin met kinderen leven, waarbij de ouders moeten oppassen dat de kinderen niet met de hond sollen. Natuurlijk moet men honden en kleine kinderen nooit alleen laten! Bij Cavaliers zijn de reuen vaak wat aanhankelijker en toleranter dan de teven.

Verzorging

De vacht van de Cavalier heeft regelmatige verzorging nodig. Cavaliers verhareen vrij veel, het hele jaar door. Controleer dagelijks op klitvorming bij oren, hals en borst, oksels en staart. De vacht moet een paar keer per week geborsteld worden met een penborstel. Kam hem daarna door

en verwijder eventueel achtergebleven klitten. Daarna kunt u met een zachte borstel even naborstelen. De lange haren bij de tenen moeten bijgeknipt worden zodat er geen vuil tussen blijft hangen.

Controleer de nagels en knip deze als ze niet voldoende afslijten.

Controleer dagelijks de oren. Overtollig haar vóór de ingang van de gehoorgang kan eventueel kortgeknipt worden zodat er lucht bij het oor kan. Trek echter liever geen haren uit de gehoorgang want dat kan beschadiging en ontstekingen geven, zeker bij honden die al een keer een oorontsteking hebben doorgemaakt. Groeit er erg veel haar in het oor, vraag dan uw dierenarts om advies. Maak eventueel de oorschelp schoon met een wattenschijfje (bij voorkeur geen watje i.v.m. losse pluisjes) als dat nodig is maar ga niet met watjes of wattenstaafjes in het oor zelf en gebruik geen cleaner zonder te overleggen met uw dierenarts. Stinkende oren of veel schudden en krabben kunnen wijzen op een oorontsteking, ga dan naar de dierenarts.

Controleer dagelijks de ogen en maak ze schoon met een stukje tissue en eventueel een speciaal oogverzorgingsproduct. Heeft uw hond veel last van traanogen, laat uw dierenarts dan controleren waardoor de irritatie veroorzaakt wordt.

Kleine hondenrassen hebben vaak snel last van tandplak en, als dit niet verwijderd wordt, tandsteen. Het is daarom belangrijk om het gebit goed te verzorgen en liefst dagelijks de tanden te poetsen.

Cavaliers kunnen als pup soms lastige eters zijn, maar als ze eenmaal goed gaan eten moet u oppassen dat ze niet te dik worden, ze hebben hier aanleg voor.

Beweging en activiteiten

Cavalier King Charles Spaniels zijn actieve honden. Ze houden van wandelen, zeker als er iets te snuffelen valt, en ook zwemmen vinden de meeste Cavaliers leuk om te doen. De Cavalier past zich aan als hij weinig beweging krijgt, maar hij verliest daardoor wel zijn levendigheid.

De Cavalier vindt het leuk om samen met de eigenaar actief te zijn. Gehoorzaamheids cursussen, maar ook behendigheid, flyball, speuren of doggydance liggen binnen de mogelijkheden. Verwacht echter geen topsport van uw Cavalier, daarvoor zijn ze te snel afgeleid.

Socialisatie en opvoeding

Zoals alle honden moeten ook Cavaliers goed gesocialiseerd worden. Door hen vroeg in het leven rustig kennis te laten maken met allerlei nieuwe zaken zoals verschillende mensen, dieren, voorwerpen en geluiden leren ze hier goed mee omgaan. Ga na of de fokker al bezig is geweest met het socialiseren en wat deze dan gedaan heeft, en ga hier zelf mee door.

Bij het opvoeden van de Cavalier is het belangrijk dat u consequent, maar wel vriendelijk blijft. Een harde aanpak levert angstige hondjes op.

Een belangrijk aandachtspunt is de oefening 'hier komen', want de Cavalier gaat graag zijn neus achterna. Leer hem dan ook dat bij u komen iets leuks of lekkers oplevert en straf hem nooit als hij eens later terugkomt dan u had gewild. Ook het alleen zijn heeft speciale oefening nodig. Bouw dit van jongs af aan rustig op met kleine stapjes.

Ga met uw Cavalier naar een hondencursus, u leert daar hoe u hem dingen kunt aanleren en het is goed voor de band tussen u en uw hond.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie Cavalier King Charles Spaniels de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Mitralisklep degeneratie
- Chiari-like Malformatie / Syringomyelia *
- Primaire secretoire otitis media (PSOM)

* Deze aandoeningen hangen samen met de specifieke bouw zoals die in de rasstandaard is vastgelegd. Het afwijkende uiterlijk van dit ras heeft daardoor nadelige gevolgen voor zijn welzijn.

Mitralisklep degeneratie is een aantasting van een van de hartkleppen. De mitralisklep is de hartklep tussen de linkerboezem en de linkerkamer van het hart. Door aantasting (degeneratie) van deze klep sluit hij niet goed meer. Normaal stroomt het bloed vanuit de linker hartboezem naar de linker hartkamer en van daar het lichaam in, maar met een slecht sluitende hartklep kan bloed terug lekken naar de linkerboezem van het hart. De aandoening wordt langzaam erger. In eerste instantie heeft de hond vaak geen last maar is er wel een ruis te horen bij het beluisteren van het hart door uw dierenarts. Later kunnen de hoeveelheden bloed die terug lekken naar de linkerboezem steeds groter worden. Hierdoor vermindert de effectiviteit van het hart, worden de linkerboezem en kamer en ook de longaders verwijd en kan er vocht in de longen ontstaan. Er kunnen ademhalingsproblemen ontstaan en er ontstaan vaak symptomen zoals snel moe worden en hoesten, uiteindelijk ook een snelle ademhaling, slecht eten en vermageren.

Afwijkingen aan de hartkleppen komen vaak voor en openbaren zich bij de Cavalier op relatief jonge leeftijd, rond het vierde of vijfde jaar, met een hartruis.

Chiari-like malformatie (CM) is een aandoening waarbij de opening van de schedel in de overgang naar de wervelkolom te ruim is en het volume van de schedel te klein is ten opzichte van zijn inhoud. Daardoor puilen delen van de kleine hersenen en hersenstam uit door het achterhoofds gat (het foramen magnum, de opening in de schedel waardoor het ruggenmerg vanuit de schedel naar het ruggenmergkanaal loopt). Door dit uitpuilen wordt ook de stroom van de hersenvloeistof geblokkeerd. Er ontstaat dan te veel druk en als gevolg hiervan kan syringomyelie (SM) ontstaan. Hierbij ontstaan met vocht gevulde holtes in het ruggenmerg. Dit kan zenuwverschijnselen en pijn veroorzaken. Niet alle honden met CM ontwikkelen ook syringomyelie.

Syringomyelie komt veel voor bij de Cavalier. Symptomen van SM zijn pijn bij bepaalde houdingen of bewegingen en bij aanraking op specifieke plekken, waardoor de dieren kunnen gillen bij aanraking, en veel eenzijdig krabben, vaak ook 'in de lucht krabben'. De symptomen kunnen verergeren bij opwinding en 's avonds of in de vroege ochtend en bij koud of juist warm weer. Er wordt onderzoek gedaan naar deze aandoening om het optreden ervan terug te dringen. Testen op CM/SM wordt gedaan door middel van een MRI-scan.

Met de MRI-scan kan ook gecontroleerd worden op Primaire secretoire otitis media (PSOM), een aandoening waarbij er een slijmprop in het middenoor (dus achter het trommelvlies) ophoopt waardoor middenoorontsteking ontstaat. Deze aandoening geeft soortgelijke symptomen als syringomyelie, namelijk oorpijn en zenuwverschijnselen, maar kan met een operatie goed behandeld worden.

Behalve deze aandoeningen zijn er volgens het onderzoek naar de Cavalier King Charles Spaniel nog andere erfelijke aandoeningen die bij het ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Diabetes mellitus (suikerziekte)
- Autoimmune thrombocytopenie,
- Macrothrombocytopenie
- Keratoconjunctivitis sicca in combinatie met ichtyosiforme dermatosis
- Pyometra

Diabetes mellitus (suikerziekte) is een stofwisselingsziekte waarbij dieren niet genoeg insuline aanmaken of minder gevoelig zijn voor insuline. Insuline zorgt ervoor dat suiker (glucose) vanuit het bloed naar de weefsels wordt gebracht. Als dat niet voldoende gebeurt, krijgt het dier een te hoog glucosegehalte in het bloed wat leidt tot verschijnselen zoals veel plassen, veel drinken, veel eten en vermageren.

Autoimmune thrombocytopenie is een aandoening waarbij het eigen immuunsysteem de bloedplaatjes (thrombocyten) afbreekt. Bloedplaatjes zijn nodig voor de bloedstolling. Bij wondjes zorgen zij ervoor dat de wand van het bloedvat gedicht wordt. Door een tekort aan bloedplaatjes ontstaan snel bloedingen, ook spontaan. Die kunnen te zien zijn als kleine rood-paarse puntjes op de huid en slijmvliezen. Ook kan een bloedneus ontstaan of kan er bloed in de ontlasting en urine te zien zijn. Er kan bloedarmoede ontstaan, te herkennen aan bleke slijmvliezen, sloomheid en slechte conditie.

Macrothrombocytopenie is een aandoening waarbij de bloedplaatjes vergroot zijn en verminderd in aantal. Meestal zijn er geen symptomen.

Keratoconjunctivitis sicca in combinatie met ichtyosiforme dermatosis is een gecombineerde aandoening van ogen en huid. Keratoconjunctivitis sicca is een ontsteking van het hoornvlies doordat er onvoldoende traanvocht wordt aangemaakt, waardoor de ogen te droog zijn. De hond krijgt last van de ogen, zal erin wrijven of met zijn ogen knijpen, de ogen kunnen rood worden en er kan pus in de ogen zitten. De aandoening moet behandeld worden met oogdruppels en medicijnen om te voorkomen dat de hond uiteindelijk blind wordt.

Ichyosiforme dermatosis is een huidaandoening waarbij de huid schilferig, droog, ontstoken en soms vetzig is. Vooral de huid rondom de poten is vaak flink aangetast, wat pijn bij het lopen en staan veroorzaakt. Ook is de vacht gekruld, wat al bij pups te zien is. De aandoening staat daarom ook bekend als 'Curly coat'. De droge ogen bestaan ook al vanaf puppyleeftijd, de aantasting van de huid ontstaat tijdens het opgroeien. Er is een DNA test voor deze aandoening.

Pyometra is een bacteriële ontsteking van de baarmoeder. Teven die niet gecastreerd zijn lopen hierop een groter risico. De hond kan onder andere last hebben van zwakte, koorts, braken, diarree, meer drinken en meer plassen, sloomheid en eventueel vaginale uitvloeiing (deze hoeft niet altijd gezien te worden).

Overige aandoeningen:

- Patella luxatie
- BOAS (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome)

Een aandoening die ook wel voorkomt bij de Cavalier is patella luxatie (PL). Hierbij schuift de knieschijf van het kniegewricht af waardoor het dier mank gaat lopen. Pas op met gladde vloeren en laat het dier vooral op jonge leeftijd geen te abrupte bewegingen maken, zoals bij balspelletjes.

De Cavalier heeft een relatief korte neus. Daardoor kan hij soms behoorlijk snurken. Dit betekent dat zijn ademhaling gehinderd wordt. Overleg dan met uw dierenarts of uw hond lijdt aan BOAS (Brachycephalic Obstructive Airway Syndrome) en of er behandeling nodig is.

Het is belangrijk dat er niet gefokt wordt met honden die een te korte snuit, ademhalingsproblemen en/of te bolle ogen hebben. Er zijn hiervoor in 2019 handhavingscriteria opgesteld waar ouderdieren aan moeten voldoen om met hen te mogen fokken.

De Raad van Beheer heeft met de rasverenigingen voorwaarden gesteld voor het opnemen van Cavaliers in het stamboek, dus voor het afgeven van een stamboom, die gelden vanaf 2014. Verplicht hiervoor zijn tests op Chiari-like malformatie/Syringomyelie en op hartproblemen.

Met betrekking tot CM/SM is het verplicht om bij alle fokdieren een MRI-scan te laten maken waarmee op deze aandoening gecontroleerd kan worden. Als dit is gedaan voor de leeftijd van 2,5 jaar, dan moet dit nog eens worden herhaald als het dier na die leeftijd nog eens voor de fok wordt gebruikt. De uitslagen van de tests bepalen of de dieren mee mogen doen aan de fok en met welke dieren zij gekruist mogen worden. Er wordt bovendien verplicht DNA opgeslagen bij de Universiteit Utrecht voor onderzoek. Aanbevolen wordt om elk fokdier in de leeftijd tussen 5 en 6 jaar nog eens een MRI te laten ondergaan.

Met betrekking tot hartproblemen zijn fokkers verplicht om de ouderdieren te laten controleren op hartruis voor ermee gefokt wordt. Deze test moet elk jaar herhaald worden. Dieren jonger dan vijf jaar met een hartruis mogen niet voor de fok worden gebruikt, behalve als via een echo-onderzoek is vastgesteld dat ze niet de erfelijke hartklepafwijking (mitralisklep degeneratie) hebben en ze na het vierde jaar nog eens gecontroleerd zijn. De rasverenigingen stellen als extra eis dat tenminste een hartonderzoek na de leeftijd van een jaar door middel van een echo moet gebeuren.

De rasverenigingen verplichten fokkers naast bovenstaande eisen bovendien om de ouderdieren te laten testen op patella luxatie. Rasvereniging EGCN adviseert bovendien een ECVO-oogonderzoek te laten doen bij de ouderdieren. In de fokreglementen van de rasverenigingen kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Om een Cavalier King Charles Spaniel als huisdier te houden is geen specifieke ervaring nodig. Zorg er wel voor dat u zich voor de aanschaf goed laat informeren, bijvoorbeeld via de rasverenigingen, en lees ook de algemene huisdierenbijsluiter Hond.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaf het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een Cavalier King Charles pup wilt aanschaffen. Pups die via de rasverenigingen worden aangeboden, zijn in elk geval gefokt volgens de fokreglementen van de verenigingen. Deze stellen het testen op hartafwijkingen, patella luxatie en syringomyelia verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef.

Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er bij de ouders tests op erfelijke aandoeningen zijn gedaan en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk.

Let bij het uitzoeken van een pup op dat de ouderdieren geen te korte snuit of een te kleine, ronde kop met bolle ogen hebben. Ze moeten voldoen aan de wettelijke criteria ten aanzien van neuslengte, neusgaten, ademhaling en ogen die zijn opgesteld voor honden. Zie hiervoor ook het artikel over 'BOAS bij kortsnuitige honden' op de website van het LICG.

Van pups met een FCI-stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Bovendien stelt de Raad van Beheer het testen op hartruis en het testen op syringomyelia verplicht voor het afgeven van een stamboom.

Via de website van de rasverenigingen kunt u informatie over pups inwinnen.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie.

Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Als u een volwassen Cavalier wilt, kunt u navraag doen bij de rasvereniging Cavalier Club Nederland, deze bemiddelt bij herplaatsing. U kunt ook bij asielen kijken.

Het chippen en registreren van honden is verplicht. Pups moeten geregistreerd zijn op naam van de fokker. Honden uit het buitenland moeten geregistreerd zijn op naam van de importeur. Honden die herplaatst worden moeten geregistreerd zijn op naam van de vorige eigenaar. Vraag altijd om een registratiebewijs. Elke hond die na 1 november 2021 geboren of geïmporteerd is of van eigenaar wisselt moet bovendien een EU-dierenpaspoort hebben. Krijgt u een hond aangeboden die niet gechipt is, niet geregistreerd is op naam van de verkoper of geen EU-dierenpaspoort heeft, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet. Koop de hond niet, want dan bent u zelf ook in overtreding! U bent verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten via één van de aangewezen portalen. Houd de registratie steeds up-to-date. Meer informatie vindt u op www.chipjedier.nl. Lees daar ook hoe u de registratie moet regelen als u zelf een pup wilt importeren.

Een Cavalier pup met FCI-stamboom en paspoort kost gemiddeld vanaf 2000 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Kosten voor voeding zijn mede afhankelijk van welk type voer u kiest, maar reken op zo'n 20 euro per maand.

De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met terugkerende dierenartskosten zoals entingen, ontworming en behandeling tegen vlooien. Denk daarnaast aan eventuele castratiekosten. Deze zijn mede afhankelijk van het gewicht van uw hond en zijn voor teven hoger dan voor reuen. Informeer vooraf naar dergelijke kosten bij uw dierenarts. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Als u twee Cavaliers in huis wilt, kunt u bij dit ras het beste kiezen voor twee dieren van gelijk geslacht.
- Om van het ware karakter van een Cavalier te kunnen blijven genieten, moet u hem actief houden en genoeg met hem doen, anders wordt hij sloom.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: september 2022

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl